

1878-79
A 5557

Nagyvárad

Anuare universitare

A

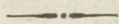
NAGYVÁRADI KIR. JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYI-KAR

ALMANACHJA

1878-~~1879~~ RÖL
BCU Cluj / Central University Library Cluj

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.

NAGYVÁRAD,
NYOMATOTT HÜGEL OTTÓ KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.
1879.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I. Történelmi visszatekintés.

A nagyváradi kir. akadémia b. e. Mária Terézia által alapított 1780-ban. Eleintén ugyan csak a bölcsészeti szakma volt ezen akadémián képviselve, de már 1788-ik évi június hó 17-én kormányrendelet által két év folyamán jogi fakultással kibővítettett.

1855-ben a tanintézet cs. kir. jogakadémia neve alatt három év folyamán jogtanodává szerveztetett, mindazáltal a jogvégzetek csak kivételesen bocsáttattak, még pedig 4 fél évi egyetemi *cursus* utánpótlása mellett a jogi szigorlatokra. A tannyelv német volt.

1861-ben ismét a magyar tannyelv hozott be, 1867-ben újabb ideiglenes szervezetet nyert az intézet, végre 1874. évi május hó 4-én kelt legfelsőbb elhatározással a két magyar egyetem jogi karával egyenjogú, négy évfolyamu teljes jog- és államtudományi karrá alakították át, melynek végeztével a jogtanulók közvetlenül, azaz minden utánpótlás nélkül, de csak egyetemen, jogszigorlatokra bocsáttatnak.

Jelenleg a nagyváradi kir. jog- és államtudományi karnál következő nyolcz tanszék van rendszeresítve, u. m. 1) a római jogra, 2) a jogbölcsészetre és büntető jogra, 3) a nemzetgazdaságtan-, pénzügytanra és a magyar pénzügyi törvényekre, 4) a magyar és osztrák magánjogra, 5) a peres és perenkívüli eljárásra, váltó- és kereskedelmi jogra, 6) a statisztikára és magyar közigazgatási jogra, 7) a jogtörténetre és egyházi jogra, 8) a politikára, magyar közjogra s a jog és államtudományokba való általános bevezetésre. Ezeken kívül a bányászati és tételes nemzetközi jog, a bölcsészet, mivelődtörténet és törvénytudományi orvostan is adatnak elő.

II. A jog- és államtudományi kar személyzete.

IGAZGATÓ.

Dr. Hoványi Lajos, h. ügyvéd, a törvénykezési eljárás, a váltó- s kereskedelmi jog ny. rendes tanára, a jogtudományi államvizsgálati bizottság, Nagyvárad városa törvényhatósági és statisztikai bizottságának, a biharmegyei régészeti és történelmi egyesület választmányának tagja, Ujváros, magyar-utcza, 2. sz. a. saját házában.

NYILVÁNOS RENDES TANÁROK.

Dr. Hoványi Lajos (lásd fent.)

Dr. Kudelka József, h. ügyvéd, a jogbölcsezet és büntetőjog ny. r. tanára, a II. alapvizsgálati s a jogtudományi államvizsg. bizottság tagja. V.-Olaszi, fürdő-utcza 4. sz. a. saját házában.

Dr. Kürthy János, az encyclopaedia, a magyar közjog és politika ny. r. tanára, a II. alapvizsgálati és az államtudományi államvizsgálati bizottságok, valamint Bihar-megye statisztikai bizottságának tagja, taudijmentességi előadó. Olaszi, Kiss Sámuel féle ház.

Dr. Bozók Alajos, képesített egyetemi magántanár, a római jog ny. r. tanára, az I. alapvizsgálati bizottság e. i. elnöke, a jog- s államtudományi államvizsgálati bizottságok tagja, Nagyvárad város törvényhatósági és statisztikai bizottságának, a biharmegyei régészeti és történelmi egyesület választmányának tagja. Olaszi, hidegser-utcza, a keleti vasuti hid mellett.

Dr. Sipos Árpád, h. köz- és váltó-ügyvéd, képesített egyetemi magántanár, az ausztriai és magyar magánjog s a bányajog ny. r. tanára, a jogtudományi államvizsgálati bizottság e. i. elnöke, az I. alapvizsgálati bizottság tagja, valamint ösztöndíji előadó, Nagyvárad városa törvényhatósági és jogügyi bizottságának, községi iskolaszékének, ugy nemkülönben a biharmegyei régészeti és történelmi egyesület választmányi tagja, V.-Olaszi, Sz. János-utcza saját házában.

Dr. Molnár Imre, képesített egyetemi magántanár, a nemzetgazdaságot, pénzügytan, pénzügyi törvényisme és a tételes nemzetközi jog ny. rendes tanára, az állam-

tudományi államvizsgálati bizottság e. i. elnöke, az 1-ső és 2-ik alapvizsgálati bizottságok tagja, a vizsgaengedélyek előadója. Szigligeti-utca, saját házában.

Dr. Személy Kálmán, képesített egyetemi magántanár, a statisztika, valamint a magyar közigazgatási törvények ny. r. tanára, a művelődéstörténet előadására feljogosított tanár, a II. alapvizsgálati bizottság e. i. elnöke, az államtudományi államvizsgálati bizottság, továbbá Nagyváradi város statisztikai bizottságának tagja és községi iskolaszékének jegyzője. Olaszi, Uri-utca, Baróthy-féle ház.

HELYETTES TANÁR.

Roseneki Dr. Báró Roszner Ervin, a magyar felsőház tagja, Nógrád megye törvényhatósági bizottságának virilis tagja, képesített egyetemi magántanár, a jogtörténet és egyházi jog h. tanára, az I. alap- és az államtudományi államvizsgálati bizottságok tagja, a kar jegyzője és könyvtárnok. Apolló-utca 11. sz. a.

MAGÁNTANÁROK.

Dr. Lukács János, Biharmegyei t. főorvosa, a Bihar-megyei orvos és gyógyszerész egyesület elnöke, a törvényszéki orvostan magántanára. Újváros, Teleki utca, saját házában.

Dr. Nemes Imre, főreáltanodai rendes, képesített egyetemi magántanár, a bölcsészet magántanára. Nagy Körozs-utca, 540. sz.

KÖNYVTÁRNOK:

Dr. Báró Roszner Ervin (lásd fent.)

HITSZÓNOK:

Podhraczký Rezső, áldozár, a József-intézet igazgatója.

Pedellus:

Korn Lajos, az akadémiai épületben.

Szolga:

Szóllósi Kálmán.

III. A jog- és államtudományi karral kapcsolatban levő vizsgálati bizottságok.

I. Alapvizsgálati bizottság :

Elnöke: Dr. Bozóky Alajos, tagjai: Dr. Sipos Árpád, Dr. br. Roszner Ervin, Dr. Molnár Imre.

II. Alapvizsgálati bizottság :

Elnöke: Dr. Személy Kálmán, tagjai: Dr. Kudelka József, Dr. Kürthy János, Dr. Molnár Imre.

Jogtudományi államvizsgálati bizottság :

Elnöke: Dr. Sipos Árpád, beltagjai: Dr. Horványi Lajos, Dr. Kudelka József, Dr. Bozóky Alajos.

Kültagjai:

Gyöngyössy Lajos, k. tszéki bíró,
Hajdu Ferencz, k. tszéki bíró,
Csathó Ferencz, k. tszéki bíró,
Sável Kálmán, k. tszéki bíró,
Dr. Berkovics Ferencz, h. ügyvéd,
Bölönyi Ödön, városi főügyész,
Tóth Dezső, megyei főügyész,
Gedeon Ferencz, h. ügyvéd,
Dr. Kralovszky Mór, h. ügyvéd,
Ritók Zsigmond, h. ügyvéd.

Államtudományi államvizsgálati bizottság.

Elnöke: Dr. Molnár Imre, beltagjai: Dr. Kürthy János, Dr. Bozóky Alajos, Dr. Személy Kálmán, Dr. báró Roszner Ervin.

Kültagjai:

Beóthy Andor, Biharmegye alispánja,
Dobozy Miklós, megyei főjegyző,
Tóth Dezső, megyei főügyész,
Sal Ferencz, Nagyvárad város polgármestere,
Darvassy Endre, kir. adófelügyelő,
Dr. Kralovszky Mór, h. ügyvéd,
Román József, h. ügyvéd,
Szücs János, m. k. illeték hivatali főnök.

IV. A z 187⁸/₉. t a n é v.

Az 187⁸/₉-iki tanév 1878. évi szeptember elején nyitattott meg, a szokott ünnepélyes módon pedig szeptember 15-én.

Reggeli kilenczkor ft. Podraczky Rezső ur, az akademia hitszónoka, a premontrei templomban előre bocsátott „Veni Sancte“ után énekes nagymisét mondott, mire a tanári kar az ifjuság élén az akademia disztermébe vonult, hol legelőször az ősz Dr. Hoványi Lajos igazgató ur, ki már anynyi generációt látott maga előtt fölserdülni, lépett a szószékre és szivből eredő, szivhez szóló meleg szavakban intette az ifjuságot komoly hivatására, kötelmeinek lelkiismeretes teljesítésére, hazafias ihlettel szólott az épenleges válságos helyzetről, midőn a magyar ifjuság virága távol a hazától idegen földön teljesíti a haza iránti köteleességeit; reményét fejezé ki az iránt, hogy a honmaradtak megketőztetett buzgalommal munkálkodandnak kiképeztetésükön, mert mi magyarok, kik számra nézve oly kevesen vagyunk, hogy a legnagyobb magyar emlékezetes mondása szerint még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmeznünk, nem a számbeli, hanem egyedül az értelmi tulsuly által biztosíthatjuk nemzeti létünket, fenmaradásunkat és a sors által részünkre kijelölt hivatásunkat, ugyanazért kell hogy méltányosak és elnézők legyünk egymás iránt, hogy egymást tiszteljük, becsüljük és folyton-folyva dolgozzunk állásunk megszilárdításán.

Ezután dr. Molnár Imre ur, a nemzetgazdászatany. r. tanára, foglalt helyet a szószéken és a következő értekezést olvasta föl:

Tisztelt gyülekezet!

Az akademiai tanfolyam ez évi ünnepélyes megnyitása alkalmával nekem jutott a megtisztelő feladat, hogy az akademiai szaktanulmányok egyikéből, valamely szakkérdés felett rövid értekezést tartsak.

Mint a nemzetgazdásztannak tanára, gazdászati életünk egyik legfontosabb kérdését — a magyar földbirtokos osztály szempontjából is oly kiváló foutsóságú „földhitel“ választottam.

Magyarországnak — mint kiválóan földművelő országnak — egyik legfontosabb életérdeke földművelését a tudománykövetelte színvonal magaslatára emelni.

Felhasználható időm rövidségénél fogna nem terjeszkehdhetem ki mindazon tényezők ismertetésére, melyek a földművelés felvirágozására jótékonyan hatnak; annyi azon-

ban kétségtelenül állitható, hogy a jelen gazdasági állapotban, midőn az intensiv gazdálkodás folytonosan tért hódít, midőn sikeres gazdálkodás vezetéséhez a mult idők tőke szükségletét messze meghaladó összegek igényeltetnek — hogy most a földhittel célirányos kifejtése földműveléssel foglalkozó nemzetekre nézve csaknem azonos a megélhetés kérdésével

Kezdetleges műveltségi fokon a földbirtokosok nagyon kis mérvben élhetnek a hitel segélyével, azon egyszerű oknál fogva, mert ezen időben még csekély a megtakarított és kikölcsönzésre alkalmas tőke s másrészt, mert a külterjes gazdálkodási rendszer mellett, midőn telkek nagy bőségben léteznek s a természet mint termelési tényező tulnyomó befolyással bír, nagyobb szerű beruházások, melyek tőkét igényelnének nem is tétetnek

A hitel alapja a tőketulajdonosok azon bizalmában rejlik, hogy kikölcsönzött tőkéik, a meghatározott idő letelével nekik visszatérítetnek. Hogy a hitelezők tőkéikre nézve teljesen biztosítva legyenek, az épen úgy érdekében áll a becsületes adósoknak mint maguknak a hitelezőknek.

Ezen biztossága a hitelezőknek földbirtoki hitelnél jól szervezett bíróságok mellett kiválóan a jelzálogi törvények helyességétől függ. A földbirtok folyton növekvőben levő hitelszükséglete nagyban befolyt az újabb jelzálogi reformok keresztülvitelére s tagadhatlan, hogy ezen jelzálogi reformok a földbirtoki hitel emelésére lényegesen hatottak.

Jó jelzálogi törvények csak a hitel igénybevételének lehetőségét biztosítják. A cél azonban ezen lehetőség megvalósítása, vagyis az, hogy a hitelt igénylő ölbirtokosok oly állapotba helyeztessenek, hogy a lehető legkedvezőbb feltételek alatt kölcsönhöz juthassanak s a nyert kölcsön visszafizetése reájuk nézve a legkevésbé terhelő módon eszközölhető legyen.

Mindaddig, míg a hiteltkereső földbirtokos és a tőkepénzes elszigetelten magában állanak ezen cél nem egy könnyen lesz megvalósítható.

A földbirtoki hitel emelésének legnevezetesebb tényezői újabb időben, a jó jelzálogi törvények mellett, a földhitelintézetek. A földhitelintézetek igen sok tekintetben elsőbbséggel bírnak a magánhitel felett, amennyiben azok mind a tőketulajdonosok, mind a hitelt igénylő földbirtokosokra nézve kedvezőbb feltételeket tesznek lehetővé.

A bankok általában azért nem képesek a földbirtoki hitel teljes közvetítésére, mert a bankok elsőbbséget adnak a váltóleszámitolásnak vagy rövid időre szóló kölcsönöknek, az ugynevezett előlegeknek, mely üzleteknél nagyobb kamatok mellett készleteiket többször forgathatják.

A földhitelintézetek azonban működésüket kiválóan az ingatlanokra való jelzálogi kölcsönzésre irányozzák; céljuk a földbirtoki hitel lehető felvirágoztatása az által, hogy a tőketulajdonosok és hitelt igénylő földbirtokosok szövetkezését lehetővé teszik.

Ezen intézetek által válik ugyanis lehetővé az, hogy a földbirtokosok hiteligényeik kielégítésénél a földbirtoki hitel sajtószerevéseinek megfelelő feltételeket köthetnek ki.

A földbirtokosokra nézve ugyanis a jelen viszonyok közt legnagyobb fontosságuk a következők:

1) A hitel biztossága.

A földbirtokos kell hogy a legnagyobb valószínűséggel számíthasson arra, miszerint szükséglete mérvéhez képest bármikor kölcsönt köthessen; nem lehet annak kitéve, hogy a kölcsönvétel kedvező eshetőségeit bevárja. Igen sok esetben a késedelem a hitel felhasználásánál érzékeny veszteséget okozhat a földbirtokosnak.

Ily biztos és gyors segílyt azonban csak a hitelintézetek nyújthatnak Ezen intézetek képezik azon központot, hol kínálat és kereslet összpontosul. Ezen intézetek nélkül a tőkepenészek maguk volnának kénytelenek a hitelt igénylő és érdemlő földbirtokosokat felkeresni s még kedvezőtlenebb helyzetbe jutnának a hitelt keresők kik az egyes magán hitelezőkkel nehezen volnának képesek az ő igényeiknek megfelelő kölcsönöket létesíteni.

Ha ellenben ily intézetek léteznek, ugy tőkepenészek és hitelt igénylők egyszerüen oda fordulnak, hol tehát kínálatnak és keresletnek találkozni kell.

A földbirtokosra nézve az nagy előny, ha a szükségelt tőke megszerezhetésére bármikor bizton számíthat; igen sok birtokos csak a biztos hitel tudatában fogja magát javításokra elhatározni, melyeket különben nem létesítene, ha a magánhitel kétes segílyére volna csak utalva

2) A földbirtokosra nézve fontos továbbá, hogy a hitelművelet költséges ne legyen. A földhitelintézetek feladata tehát nemcsak az, hogy a hitel lehetőségét biztosítsák, hanem hogy a kölcsön felvétel a földbirtokosnak nagy költséget ne okozzon. Ezen feladatnak a földhitelintézetek jobban képesek megfelelni mint a tőketulajdonosok a magánhitel esetében, midőn rendesen a közbenjáróknak is díjak fizetendők.

3) Nem kevésbé fontosak a földbirtokosra nézve a feltételek, melyek alatt a kölcsönt megkötni kénytelen.

E tekintetben a földhitelintézetek ismét határozott előnyben vannak a magánhitel felett. Első pillanatra ugy tűnik fel, mintha a hitelintézetek által nyújtott kölcsönök kamatlábának magasabbnak kellene lenni a magánhitel kamatlábánál, miután a hitelintézetek kamatai nem kizárólag

kamatot tartalmaznak, hanem részben az intézet kormányzati költségeit is magukban foglalják.

Ha azonban tüzetesebben vizsgáljuk a dolgot, úgy ellenkezőt tapasztalunk. A hitelintézetek pénztáraiba az illető vidék csaknem összes rendelkezés alatti tőkék koncentrálódnak, azon határozott előnyök folytán, melyeket az intézet a tőketulajdonosoknak nyújt: ilyenek a biztos kamat élvezet, tőkék visszanyerésének biztossága és az azok feletti szabad rendelkezés jogának fentartása. A hitelintézet tehát a közönségesen uralkodó kamatlábnál alacsonyabb kamatot fog adni a betevőknek s így ő is alacsonyabb kamatláb mellett fogja adhatni kölcsöneit.

Ami azon többletet illeti, melyet minden egyes adós a kamat mellett az intézetnek a kormányzati költségek megtérítése fejében fizetni tartozik, az nagyon jelentéktelen szokott lenni; alig teszi az — a kikölcsönzött tőke nagysága szerint és az intézet forgalmához képest — a kölcsön tőke $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ %-át. A végeredmény tehát az lesz, hogy ezen többlet daczára a földhitelintézetek mindenkor alacsonyabb kamatlábat engedhetnek mint a magánhitelezők.

*

Ha a földhitelintézetek eddig ismertett előnyei már magukban elég jelentőségesek, még sem lennének azok kielégítőek, ha nem lenne azok célja oda irányozva, hogy adósaiknak felmondhatlan vagy legalább hosszú időre szóló kölcsönöket engedjenek.

Mit használna az a földbirtokosnak, ha birtoka javítására vagy szerencsétlenségek eseteiben nyerne ugyan kölcsönt, de ha azt rövid idő alatt visszafizetni volna kénytelen vagy ha annak visszakövetelése a hitelező tetszésére bíztnék.

Végre a visszafizetés mikéntje is nagyon fontos a földbirtokosra nézve. Mai nap a földművelés terén is főczél a birtok jövedelmezőségének emelése a rendszeres gazdálkodás meghonosítása és javítások eszközlése által.

Azonban javításokra, melyek nagy költséggel járnak, csak oly tulajdonosok fogják magukat elhatározni, kik biztosítva érzik magukat arra nézve, hogy a javításoknak sokszor évek után mutatkozó gyümölcseit részben ők is élvezik, vagy hogy ezen javítások terheit nem egyedül ők kénytelenek elviselni. E célra okvetetlenül szükséges, hogy a felvett tőkék birtoka a földbirtokosoknak biztosítottassék.

Aki valamely banknál bizonyos összeget kölcsön vesz, az rendszeren kötelezi magát a meghatározott időben az egész tőkét visszafizetni. A földbirtokos azonban nincs mindenkor abban a helyzetben, hogy ezen kötelezettségének eleget tehessen; lehet hogy rendszeres gazdálkodása nagy fennakadást szenvedne, ha az egész kikölcsönzött tőkét abból kivonni kénytelenítették.

Nagyon kívánatos tehát a földbirtokosra nézve az, hogy adósságát apródonként fizethesse vissza, úgy hogy kevésbé kedvező körülmények mellett is e csekély részlet tőkét gazdaságából nagyobb hátrány nélkül kivonhassa.

Ez által a földbirtokos azon kellemes helyzetbe jut, hogy a legkisebb megtakarítást — melyet különben elfogyasztana vagy gyümölcsözetlenül hevertetne — adóssága törlesztésére fordíthatja s így észrevétlenül birtokát annál rövidebb idő alatt teheti adósságmentessé, minél nagyobb összeget fordít e célra évi megtakarításaiból

Ezen részletes törlesztés a földbirtokosra nézve a legnagyobb előnnyel jár, anélkül hogy a kölcsönt nyújtó földhitelintézetre nézve a legkevésbé is terhelő volna ezen visszafizetési módozat. A hitelintézetek ezen részletes törlesztések által nincsenek működésükben akadályozva, miután azon apró — de számos — részlettörlesztések, melyek az intézeti pénztárba befolyanak, egy nevezetes tőkét képviselnek, melyet az intézet ismét azonnal célirányosan értékesíthet.

Itt mutatkozik különösen a hitelintézetek nagy előnye a magánhitel felett. Míg ugyanis a földhitelintézetek ily hosszú lejáratu és apródonként törlesztendő kölcsönöket minden nehézség nélkül nyújtani képesek, addig természetesen magán tőkepenészek csak a legritkább esetben lesznek hajlandók magukat tőkéik feletti rendelkezésükben hosszú időre megkötöni, annál kevésbé egyezhetnek bele abba, hogy kikölcsönzött tőkéik nekik apró részletekben téríttessenek meg adósaik által.

A hitelintézetek felosztása és ismertetése.

A hitelintézetek lehetnek magán- és állami intézetek. Ez utóbbiak ritkábbak s inkább egy meghatározott cél elérésére irányulvák, így p. o. a jobbágytartozások megváltására.

A magánföldhitelintézetek két fő osztályát lehet megkülönböztetni, úgymint a földhitel egyesületeket (Boden credit vereine) és földhitel bankokat (Credit oder Hypotheken banken.)

A magán földhitelintézetek csak a 7 éves háboru befejezte után keletkeztek Poroszországban és pedig először a földhitel egyesületek formájában Szilezia szülőföldje ezen intézeteknek s miután az első ilyenü intézet jó sikerrel működött, csakhamar keletkeztek azok nagyszámmal Németországban és azon kívül is.

Természetesen a szerzett tapasztalatok mindig érvényesítve lettek s a hiányok, melyek az első intézeteknél elkerülhetlenek voltak lassankint kiküszöböltettek. Ezen fejlődés

fokról fokra feltüntethető s a haladás kiváló iránya abban nyilvánul, hogy mind közelebb jönnek ez intézetek a bankok szervezetéhez s hogy mindinkább tulnyomókká kezdenek lenni a földhitel bankok.

A földhitel egyesületek keletkezésére azon igazság föl- ismerése vezetett, hogy egy bizonyos kitűzött cél könnyebben elérhető másokkal való szövetségben, mintha kiki elszigetelten saját erejére támaszkodva kívánja azt elérni.

Poroszországban az egyes földbirtokosok a hét éves háboru befejezte után belátták, hogy nemcsak birtokuk szenvedett sokat a háboru alatt, hanem hogy hitelük is nagyon alászállott; belátták azt, hogy a tőkepénzesek csak akkor fognak nagyobb bizodalmat tanusítani, illetőleg a kölcsönadásra hajlandóvá lenni, ha a földbirtokosok szövetkeznek s ily szövetkezetekben hívják fel a tőkepénzeseket. Így keletkeztek a földbirtokosok egyesületei vagyis a hitel- egyesületek.

Az egyesületnek tagja lehet minden földbirtokos, ki az illető kerületben nagyobb szerű birtokot bír. Kezdetben csak a lovagbirtok tulajdonosai szövetkeztek, míg újabb idűben minden birtokos, kinek birtoka egy meghatározott átlag jövedelmet nyújt, abban részt vehet.

Az egyesület tagját elzálogosítják az intézetnek birtokukat, mely birtok az intézet egy küldöttsége által bizonyos szabályok szerint megbecsültetik s ezen becár határozza meg a nyújtható kölcsün nagyságát.

A kölcsönösszeg ugyanis rendszeren a becsérték feléig vagy $\frac{2}{3}$ -ig adatik és pedig záloglevelekben. A záloglevelek előmutatóra szólnak, forgalommal bírnak, amennyiben a hitelintézet biztosítja azok kamatait s névértékben leendő időszakonkénti visszaváltásukról is gondoskodik.

Az egyesület jogai a kölcsönvevők irányában különös gyors törvénykezési eljárás által vannak biztosítva. Míg az adós rendszeren fizet és a birtok nem romlik kezén, az intézetnek nem lehet ellenne semmi követelése. De ha pontatlan fizető s felszólítás után sem tesz eleget kötelességének: joga van az intézetnek birtokát zár alá vétetni, haszonbérbe adni vagy saját kezelés alatt tartani, míg a jövedelmekből az egész kölcsön le nem rovatott, vagy eladatni.

Ha azonban elemi csapások vagy egyéb szerencsétlenségek következtében nem tudja teljesíteni az adós kötelességét, rendszeren haladékot nyer, sőt gyakran a kár helyreállítására vagy a jószág jövedelmezőségének fenntartására új előlegezésben is részesítettik.

Az újabb hitelegyesületek rendszeren tartalékalapról is gondoskodnak, mely rendkívüli kiadások, hiányok fedezésére fordítatik.

A kiindulási pont és a cél ugyanaz a hitelbankoknál is; mindkét rendbeli intézet társasuláson alapszik s céljük a földbirtoki hitel emelése s a tőketulajdonosokra nézve a tőkék biztosított elhelyezhetése.

A földhitelegyesületeknek főtörekvése, mint már említve lett, az egyesület tagjai hitelszükségletét kielégíteni, még pedig az önsegély alapján. Ezen egyesületek működése tehát nincs nyereszkezésre irányozva, ők a kamaton kívül csak egy kis részletet vesznek az intézeti költségek megterítésére és a tartalék alap képzésére.

A hitelbankok azonban — mint tőkepénzesek szövetkezetei — bár szintén a földbirtokosok hiteligényeinek kielégítését tűzik ki célul, még sem feledkeznek meg önhasznukról sem, amennyiben náluk tőkék tőkék biztos elhelyezése és kamatozása mellett osztalék nyeresés is a cél.

Míg tehát hitelegyesületeknél a földbirtokos oly intézettől vesz kölcsönt, melynek maga is tagja, tehát maga is segíti önmagát; addig hitelbankoknál kizárólag idegen segélyért folyamodik. Mindkét esetben elzálogosítja ugyan birtokát, csak hogy a hitelbankoknál solidaris kezességet nem vállal mint a földhitelegyesületnél.

Lényeges különbség van a két intézet között abban is, hogy míg a hitelegyesületek kizárólag a földhittel foglalkoznak, a hitelbankok egyéb üzletekre is kiterjeszkednek.

*

A földhitelintézetek hasznosságát nem tagadta ugyan eddig egy író sem, mindazáltal hozatnak fel annak egyes árnyoldalai is. Némelyek károsnak tartják ama könnyüségét, melylyel most a földbirtokos kölcsönhöz juthat. Azonban azért, mert néhányan ezen intézetek segélye mellett tönkre teszik magukat, megfosztani akarni azt is a hiteltől, ki azt mind maga mind a közérdek szempontjából célszerűen használja fel a legfonákabb eljárás lenne; annyival is inkább, miután a könnyelműek ily intézetek nélkül is tönkreteszik magukat.

Oknélkül a földbirtokos osztály nagy része nem folyamodik ily intézeti kölcsönhöz, mert itt kellő szigorúsággal kell a kikötötteket teljesíteni.

Egyik ellenvetés továbbá az is, hogy a földbirtoki hitelintézet kisbirtokosokon nem segít. Ez az ellenvetés is inkább a régibb intézetekre nézve áll, az újabbak már tetelesen alább szállították a kölcsön minimumot.

Magyarországon 1862-ben léptetett életbe a „Magy. földhitelintézet”, mely egy jól szervezett hitelegyesület példányképeül tekinthető s mely 1863 óta fényes sikerrel működik.

Újabb időben erős mozgalom indult meg úgy a kormány mint a nagyközönség körében, a kisbirtokosok föld-

hitel egyesületének létesítésére, melynek feladata lenne a kisbirtokot ugyanoly támogatásban részesíteni, mint minőben a nagyföldbirtok a „Magy. földhitelintézet“ által részesítettik. A közjó érdekében csak óhajtani lehet, hogy ezen intézet mihamarább megkezdje áldásos működését.

Végül dr. Sipos Árpád ny. r. tanár ur a mult tanévben eredménytelenül maradt pályakérdést (a miniszteri felelősségről) az idén újból hirdette ki (beadása határ-ideje 1879. évi május 31. jutalma néhai mgos Olteanu János püspök ur adományából 50 frt), egyszersmind pedig azon reményének adott kifejezést, hogy az ifjuság az önművelődés ezen eszközét nem fogja érintetlenül hagyni, hanem a kínálkozó alkalmat felhasználni, hogy komoly törekvéséről tanúságot tegyen.

Ezzel a megnyitási ünnepély véget ért.

A tanári kar személyzetében a lefolyt tanév alatt változás nem történt.

Mindazáltal megemlítendő, hogy Dr. Hoványi Lajos igazgató ur súlyos szembaja orvoslása végett 1879. évi ápr. hó 4-én orvosi műtétnek volt kénytelen magát alávetni, minek következtében a nagyméltóságú vallás és közoktatási ministeriumtól ennek 1879. évi ápril hó 20-án 10511. sz. a. kelt leiratával egészségének teljes helyreállításáig szabadság-időt nyert.

Ezen idő alatt az igazgatói teendők ellátásával Dr. Kudelka József, a polgári törvénykezési rendtartás előadásával Dr. Kürthy János, a kereskedelmi jog előadásával pedig Dr. Bozóky Alajos ny. r. tanár urak bizattak meg. Május hó 19-én az igazgató ur ismét átvette hivatalát.

Azon általános lelkesedés, melylyel az osztrák-magyar monarchia népei ő császári és apostoli kir. felségeiknek a folyó év ápril 24-én tartott ezüslakadalmuk ünnepét méltóan megülni igyekeztek, a nagyváradi kir. jog és államtudományi kar tanári testületét is arra indította, miszerint a nagyméltóságú vallás és közoktatási m. kir. ministeriumhoz a következő feliratot intézze :

Nagyméltóságú vallás és közoktatási m. kir. minister ur!

A nagyváradi kir. jogakademia tanári testülete a f. 1879. évi ápril hó 19-én tartott tanácskozmányában nagy lelkesedéssel egyhangulag elhatározta, hogy Nagyméltóságodhoz azon alázatos kérelemmel járul, miszerint Ő csász. és apostoli kir. felségeik f. hó 24-én megüendő ezüslakadalmuk alkalmából a nagyváradi kir. jog- és államtudományi kar

legmélyebb alattvalói hódolatát és üdvkivánatait a legmagasabb trón zsámolyához juttatni méltoztassék.

Midőn tehát ezen legalásatosabb kérelmünkkel ezennel Nagyméltóságodhoz fordulánk,

Maradtunk mély hódolattal, Nagyváradon 1879. évi ápril hó 19-én

Nagyméltóságodnak

alázatos szolgálai.

(Következnek az aláírások.)

Ezen hódoló felíratra f. évi május hó 27-én a következő magas leirat érkezett az igazgatóságához :

673 eln. sz. A vallás és közoktatási m. k. ministertől.

Ő császári és apostoli királyi Felsege folyó hó 2-án kelt legfelsőbb elhatározásával a legmagasabb ezüst menyegző alkalmából az igazgatóság által bemutatott üdvkivánati felíratot — legfelsőbb köszönetének nyilvánítása mellett — legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatván : erről az igazgatóságot örvendetes tudomás végett ezennel értesitem.

Budapesten, 1879. évi máj. hó 24-én.

T r e f o r t s. k.

Ugyancsak ezen ritka alkalomból Dr. Hoványi Lajos igazgató ur a következő levelet intézte Dr. Kudelka József urhoz, mint h. igazgatóhoz :

Tekintetes tanár ur !

Ő császári és apostoli kir. Felsegeik f. hó 24-én ünneplendő ezüstmennyekzőjük az osztrák-magyar monarchia összes népeit a legőszintébb és legnagyobb örömmel tölti be. Hogy ezen történelmi jelentőségű nap emlékét a nagyváradi kir. jogakademia is megörökítse, van szerencsém ezennel, mint ezen intézet legrégebb tanára, Ő Felsegeik olajfestésű arcsképeit az akademia diszterme számára följánlani.

Tisztelttel maradván

Nagyváradon, 1879. évi ápril hó 23-án,

alázatos szolgálja

H o v á n y i L a j o s s. k.,

igazgató.

E nagylelkű ajánlatért a tanári kar az igazgató urnak jegyzőkönyvileg köszönetét, a nm. vallás és közoktatási m. kir. minister ur elismerését fejezte ki, a jól sikerült arczképek pedig, melyeket Szamossy Elek helybeli akademiai festész készített el, az akademia disztermében f. é. május 21-én kifüggesztettek.

Ápril 24-én a tanári kar és az akademiai ifjuság testületileg jelent meg az olaszii r. kath. plébánia templomban tartott hálaadó isteni tiszteleten.

F. é. május hó 12-én ülte meg Dr. Wenzel Gusztáv, budapesti egyetemi jogtanár, tanárságának 40 évi jubileumát. Ezen alkalmat megragadta a nagyváradi kir. jogakademia tanári testülete is, hogy az ősz tudóshoz a következő üdvözlő iratot intézze:

Nagyságos ur!

Folyó évi május hó 12-én üli meg Nagyságod jogtanári és írói pályájának 40 éves jubileumát. Ezen hazaszerte őszinte rokonszenvvel találkozó ritka mozzanat arra indította a nagyváradi kir. jogakademia tanárait, kik legnagyobbbrészt egykor Nagyságod tanítványai valának, hogy legőszintébb tiszteletöknek, Nagyságod bokros érdemei iránti elismerésöknek, valamint legbensőbb szerencsekívánataiknak a jelen sorokban kifejezést adva hozzácsatlakozzanak a tisztelgők számtalan seregéhez, kik Negyságodat ezen napon üdvözölni sietnek. Adjon a Mindenható Nagyságodnak hosszú életet, fris erőt és egészséget, hogy a már eddig is szerzett érdemeihez még számos hasonló érdemeket csatolhasson.

Mély tisztelettel maradván

Nagyváradon, 1879 évi május hó 10-én

Nagyságodnak

alázatos szolgálói.

(Következnek az aláírások.)

Tekintetes Jog- és Államtudományi Tanártestület!

Vegye a Tekintetes Jog- és Államtudományi Tanártestület legforróbb köszönetemnek kifejezését azon barátságos és rokonszenvés részvéteért, melylyel engem 40 éves tanárjubiläumom alkalmával megtisztelni méltóztatott s engedje meg, hogy legőszintébb tiszteletemnek kifejezése mellett személyemet és igényte tudományos igyekezeteimet a Tek. Tanártestület és egyes tagjainak nagybecsü collegiális szivességébe továbbra is ajánljam.

Budapest, 1879. május 16 án.

Dr. Wenzel Gusztáv s. k.,
királyi tanácsos és egyetemi jogtanár.

A lefolyt tanév alatt kétszer lengett az akademia épületéről gyászlobogó: Horváth Mihály történetírónk, és Szentpétery Th Károly főgymnasiumi igazgató halála alkalmából.

Trefort Erwint, a vallás és közoktatási minister ur egyetlen fiát, végzett joghallgatót és állami tisztviselőt, Bosznia sziklás bércei között lepte meg a halál, lesujtván egy oly férfit, aki minden gondját a haza jólétének előmoz-

dítására szenteli. A tanári kar e szomorú esemény alkalmából a következő részvétiratot intézte a minister urhoz:

*Nagyméltóságú vallás és közoktatási minister ur!
Kegyelmes urunk!*

Azon megrendítő csapás, mely Nagyméltóságodat egyetlen fiának gyászos halálhíre által sújtotta, a legszomorubb emberi kötelességet rója reánk: őszinte részt venni határtalan atyai fájdalomban. Értjük és egész nagyságában átérezzük azon pótolhatatlan veszteséget, mely Nagyméltóságodat az oly sok szép reményre jogosított, élete virágában állott, szeretett fiának váratlan kimulta által érte, sajnó sebére, mely gyógyíthatatlan, szolgáljon Nagyméltóságodnak némi ír gyanánt az egész magyar haza közrészvéte, melyhez ezennel mi, mély tisztelettel alulírottak, a nagyváradí kir. jogakademia tanárai is hozzájárulni kívántunk,

Mély hódolattal maradván

N.-Váradon, 1878. évi okt. hó 19-én.

alázatos szolgálai.

(Követke znek az aláírások.)

Két hónap mulva ismét történt egy gyász eset, mely a tanári kart is közelebből és közvetlenül érintvén, ngos és főtisztelendő Krausz G. Jászó, kir. tanácsos, nagyvárad-tankerületi főigazgató urhoz, mint a prémontrei kanonokrend nagyváradí társházának főnökéhez, a következő részvétirat intéztetett:

Nagyságos és főtisztelendő ur!

A nagyváradí kir. jog- és államtudományi kar tanári testülete a mai napon tartott értekezletében mély megdöbbenéssel értesült arról, hogy a helybeli főtisztelendő prémontrei kanonokrend társháza főtisztelendő Szentpétery Th. Károly, közszeretben és becsülésben állott főgymnasiumi igazgató ur gyászos halála folytán fájdalmas veszteséget szenvedett. Ennélfogva egyhangulag elhatározta, miszerint e megrendítő csapás fölötti mély részvétét jegyzőkönyvbe igtatja, az akademia épületére a gyászlobogót kitüzeti és a megdicsőültnek temetésén az akademiai ifjúsággal együtt testületileg megjelenend.

Égész tisztelettel kérjük Nagyságodat, miszerint erről a főtisztelendő prémontrei kanonokrend helybeli tagjait értesíteni méltóztassék.

Hivatalos tisztelettel maradván N.-Váradon, 1878. évi december 18-án

Nagyságodnak

alázatos szolgálai

Dr. Br. Roszner Ervinsk., Hoványi Lajosk.,
kari jegyző. igazgató.

Erre ngos és ft. Krausz G. I. ur a következő választ intézte a tanári karhoz :

Tekintetes kir. jog- és államtudományi kar!

A mélyen sujtott gymnasiumi tanártestületnek mi sem hathat jótékonyabban szívsebére, mint ha tapasztalja, hogy egyesek úgy mint testületek a leverő érzet egy nemével veszik tudomásul a veszteséget, mely a főgymnasiumot érte s a kebelrázó csapást az igazi részvét enyhítő balzsamával igyekeznek gyógyítani.

Azok között, kik a sajtó sebre irt hozának, első volt, az érdemes k. jogakadémiai tanári kar, mely mig egyrésztől résztvevő iratával a tanártestület fájdalomában osztozni igyekezett, másrészt a boldogultnak temetésén a jogakadémiai ifjúsággal testületileg történt megjelenése által a gyászos ünnepély fényét nagyban emelte. Miért is a főgymnasium tanártestülete hálás érzelmeinek némi csekély jelét kívánja adni akkor, midőn a k. jog és államtudományi kar minden egyes tagjának legmélyebb köszönetet mond!

A prémontrei társház nevében

Dr Krausz G. László s.k., Heffler Konrád s.k.
prémontrei rendű házfonök és jegyző.
 tankerületi kir. főigazgató.

Az akadémiai ifjúságot, mely a mult évben négy tagját vesztette el, a lefolyt évben megkimélte a halál.

Az alap és államvizsgálatok a szokott időben f. é. jun. 7-től 25-ig tartattak.

V. A tanárok irodalmi működése.

Dr. Bozóky Alajos ny. r tanár egy véleményt dolgozott ki a magyar jogászgyűlés számára ily czím alatt: „Kiket és mily mértékben illessen köteles rész és mely esetekben engedtessek meg a köteles részből való kitagadás?”

Dr. Molnár Imre ny. r. tanár egy értekezést a földhitelről, melyet a tanév megnyitása alkalmával fölolvastott.

Dr. Nemes Imre magántanár a magyar tudományos akademiához küldött be egy értekezést ily czím alatt: „Tanulmány Darwin rendszeréről,” mely ugyanott 1878. évi decz. 9. Haberern Jonathan l. tag által föl is olvastatott.

VI. Ifjusági egyletek.

1) Joghallgatók segélyező egylete.

Elnök: Török Károly,	IV. éves joghallgató
Alelnök: Christo Miklós	IV. " "
Pénztárnok: Toperczer Sándor	III. éves joghallgató
Ellenőr: Hanke Lajos	III. " "
Főjegyző: Lázár Zoárd	III. " "
Aljegyző: Pajor Kálmán	II " "

Bizottmányi tagok: Bordé Ferencz, Márk Géza, Wallner Ödön negyedéves, Rednik Gábor harmadéves, Farkas Gyula, Jezerniczky Ferencz, Singlár Gyula másodéves, Dobozy Kálmán, Fuchs István, Gyalokay Sándor, Olasz Elemér első éves joghallgatók.

A lefolyt tanévben az egyletnek 99 rendes tagja volt.

Az egylet alaptőkéje, mely az 1877/8-ik tanév végén 5257 frt 17 kr. volt, a lefolyt tanévben 5409 frt 17 krra szaporodott.

Segélyért folyamodott 12, részesült 12. Segélyezésre fordított összesen 550 frt.

A legnagyobb segély az év első két hónapjában 8 frt, a legkisebb 4 frtot tett, a többi hat hónapon át a maximum 8 frt, a minimum pedig 3 frt volt.

Azon nagylelkű férfiak névsora, kik az egyletet az 1878/9-ik tanévben kegyes adományaikkal nemes czélja elérésében gyámolították, a következők: Ngos és ft. Zay János kanonok ur 5 frt, Mélt. és ft. Racsek János k. ur 10 frt, Ngos és ft. Junák István cz. püspök és prépost ur 20 frt, Ngos és ft. Treleczy József k. ur 10 frt, Ngos és ft. Vinkler József k. ur 10 frt, Ngos és ft. Nogáll János k. ur 5 frt, Ngos és ft. Zajnay János k. ur 5 frt, Ngos és ft. br. Bémer Pál k. ur 10 frt, Ngos és ft. Winterhalter Antal k. ur 10 frt, Ngos és ft. Zeley János k. ur 5 frt, Nagymélt. Lipovniczy István püspök ur 20 frt, Ngos és ft. Rómer Flóris k. ur 5 frt, Ngos és ft. Fraknoi Vilmos k. ur 5 frt. tek. Laszki Ármin ur 5 frt, tek. Halász József ügyvéd ur 2 frt, tek. Böck Vilmos ur 1 frt. Összesen 128 frt.

2) Az önképzőkör tagjainak száma 75 volt.

A kör védnöke: Dr. br. Roszner Ervin jogtanár,

elnök: Wallner Ödön, joghallgató,

alelnök: Christo Miklós, joghallgató,

jegyző: Farkas Gyula, joghallgató,

pénztárnok: Fornszek Béla, joghallgató,

könyv- és irattárnok: Kozma Lajos, joghallgató,

bizottmányi tagok: Csanády Géza, Müller Zsigmond, Lázár Zoárd, Ragány János, Singlár Gyula, Vajna Endre joghallgatók.

A lefolyt tanévben összesen 7 köz- és 6 bizottmányi ülés tartatott.

Felolvasást ez évben Chriszto Miklós tartott: „A rögtönítélő bíraskodásról,“ ki értekezését a körnek átengedvén annak megbírlásával e. elnök, a bíráló felülvizsgálatával pedig Török K., Toperczer Sándor és Farkas Gy. e. tagok bizattak meg.

Vitatélt hármat tüzött ki a kör, de eredményre csak az első vezetett, míg a másik kettőre pályázó nem jelentkezvén az megtartható nem volt.

Az egyetlen vitatkozás decz. 21-én tartatott meg e tétel felett: „Czélserü-e a kamatlábnak szabványok általi korlátozása, tekintettel hazánk viszonyaira?“ A tek. Csathó Ferencz, dr. Molnár Imre és dr. Személy Kálmán urakból álló bíráló bizottság az első díjat, 1 db aranyat, Farkas Gyulának, a másodikat, Hunfalvy P. „Magyarország Ethnographiája“ czimü művét Fischer Rezsőnek ítélte oda.

Dr. Bozóky Alajos ny. r. tanár az idén is május 26. 27. és 28. napjain gyakorlati jogeseteket bocsátott vitatkozás és eldöntés alá.

Az egyletnek a következő lapok jártak, u. m. a Jogtudományi Közlöny (Dr. Bozóky Alajos jogtanár ur ajándéka), a Bihar, Nagyvárad, Szabadság, Békésmegyei Közlöny (az illető lapok kiadóinak szivességéből), a Magyar Igazságügy, Pesti Napló, Ellenőr, Egyetértés, Fővárosi Lapok, Borsszem Jankó, Magyarország és a Nagyvilág (az egylet előfizetése folytán) összesen tehát 12 lap s folyóirat.

Az egylet vagyona ez évben is jelentékeny mérvben gyarapodott, ugyanis a jogakadémiai ifjuság által f. évi január 25 én rendezett tánczestély féljövödelme által (a másik fél a segélyegyletnek adatván), a mi 121 frt 98 krt tesz.

Az egylet vagyona :

1) takarékpénztári könyvecskékben	920 frt — kr.
2) aranyjáradék kötvényben 2 db.	188 " 40 "
3) készpénzben	55 " — "
Összesen :	1163 frt 40 kr.

VII. Akadémiai hallgatók.

1) Beígatott hallgatók.

N é v	Tan- félév	N é v	Tan- félév
<i>I. Évesek a) rendes hallgatók.</i>		Czegle Péter	1 2
		Farkas Gyula	1 2
	1 2	Fischer Rezső	1 2
	1 2	Fränkl Samu	1 2
	1 2	10 Grosz Adolf	1 2
	1 2	*Hoványi Gyula	1 2
5 Duma Jozsef k.	1 2	Jerzsák János	1 2
Ercsey Kálmán	1 2	Jezerniczky Ferencz	1 2
Fényes Ákos	1 2	Klein Dávid	1 2
Fuchsz István	1 2	15 Korossy Károly	1 2
Grosz Frigyes	1 —	Körfi Lajos k.	1 2
10 Gyalokay Sándor	1 2	Lukács Endre k.	1 2
Istvánffy Lajos	1 2	Makay Béla k.	1 2
Kenyeres Lipót	1 2	Menzáros Zoltán	1 2
Kurländer Ede	1 2	20 Morvay Géza	1 2
Küttel Sámuel	1 2	*Pajor Kálmán	1 2
15 Lovassy Andor	1 2	Plopu György	1 2
Mág Gyula	1 2	Popesku Jakab	1 2
Müller Zsigmond	1 2	Gr. Pongrácz Vilmos	— 2
Olasz Elemér	1 2	25 Prikistál István	1 2
Péchy Károly	1 2	Rágány János	1 2
20 Schwarz Vilmos	1 2	Rosenthal Mór	1 2
Sztarill János	1 2	Schönstein Mór	1 2
Tokody István	1 2	Singlár Gyula	1 2
Uhrin Endre	1 2	30 Székely Ignác	1 —
Weisz Zsigmond	1 2	Szilágyi Eörs	1 —
		Strobl Károly	1 2
		Tyll Gusztáv k.	1 2
		Veress Gusztáv	1 —
<i>b) Renakivüliek.</i>			
25 Broda Kálmán	1 2		
Csapó Atilla	— 2	<i>Allamtudományi tan-</i>	
Darvasy Lajos	1 —	<i>folyam. a) Harmadévesek</i>	
<i>II. Évesek a) rendes hallgatók.</i>			
		Bud Bertalan	1 2
	1 2	Csanády Géza	1 2
	1 —	Fazekas Imre	1 2
	1 2	Flór Géza k	1 2
*Beöthy László	1 2	5 Glück Hermann	1 2
Bukovinszky János	1 2	Hanke Lajos	1 2
5 Chilba Illés	1 2	Kis Emil	1 2

N é v	Tan- félév	N é v	Tan- félév
*Komlóssy László	1 2	Vajna Endre	1 2
*Lázár Zoárd	1 2	35 *Wallner Ödön	1 2
10 Miskolczy Ferencz	1 2	<i>Fogtudományi tanfolyam</i>	
Nagy József	1 2	<i>a) Harmadévesek.</i>	
Popescu Emil	1 2	Bagdy István	1 2
Szász Iván	1 —	*Beöthy András	1 2
Toperczer Sándor	1 2	Fornszek Béla	1 2
<i>b) Negyedévesek.</i>		Gerlánu János	1 2
15 Balogh Győző	1 2	5 Horváth Vilmos	1 2
Benedikt Márk k.	1 2	Medgyaszay Dezső	1 2
Bieleczky Vilmos	1 2	Nagy Emil	1 2
Christo Miklós	1 2	Novacu Aurel	1 2
Danielovich Aurel	1 2	10 Rednik Gábor	1 2
20 Danielovich Sándor	1 2	Reiner Albert	1 2
Duma Flórian	1 2	Rimler Károly	1 2
Fassie Sándor	1 2	Róz József	1 2
Grám Károly	1 2	Steinberger Samu	1 2
Grófsoreán János	1 2	Szentiványi László	1 2
25 Katkics Gyula	1 —	<i>b) Negyedévesek.</i>	
Kovács Lajos	1 2	15 Bordé Ferencz	1 2
Kozma Lajos	1 2	Friedmann Béni	1 2
Lukács István	1 2	Roóz Sámuel	1 2
Márk Géza	1 2	Szlovák Pál	1 2
30 Rozenfeld Ignác	1 2	<i>c) Végzett joghallgatók.</i>	
Schwarz Lajos	1 2	Bloch Henrik	2
Toma Mózes	1 2	20 Weifert Károly	1 2
Török Károly	1 2		

Jegyzetek: A *-gal jelöltek ösztöndíjasok.

A k-val jelöltek katonák.

2) Vizsgálatra engedélyt nyertek.

Az I. alapvizsgálatra :

Czecz Kálmán, telekkönyvi hiv. gyakornok,
Margán Győző, pénzügyigazg. hiv. gyakornok,
Tamás József, postatiszt.

A II. alapvizsgálatra.

b. Csollich Géza, ministeri fogalmazó gyakornok,
5 Ebergényi Dénes, bir. végrehajtó,
Embey János, adófelügyelőségi fogalmazó gyak.,

- Fazekas Imre, volt bécsi egyetemi joghallgató,
 Raskó Imre, adótiszt,
 Schiller Károly, adótiszt
 10 Urbányi János, adótiszt.

Az államtudományi államvizsgálatra :

- Embey János, gyakornok,
 Farkas Győző, illeték kiszabási fog. gyakornok,
 Friedmann Béni, volt budapesti egyetemi joghallg.,
 Kis Emil, belügyministeri díjnok,
 15 Köller János, tszéki irnok,
 Liszkay Bálint, illetékkiszabási tiszt.
 Tulván György, ügyészégi gyakornok,

A jogtudományi államvizsgálatra :

- Bloch Henrik, végzett budapesti egyetemi joghallgató,
 Csákány Győző, dohány beváltási gyakornok,
 20 Fbergényi Győző, birói végrehajtó,
 Hügel Péter, kir. tszéki gyakornok,
 Ezekkel együtt az intézetet látogatók száma 137 volt.
 A beiktatott nyilvános joghallgatók számánál apadás a
 múlt évhez képest 11, a vizsgaengedélyt nyert egyének
 számánál 1, általános apadás tehát 12.

VIII. Vizsgálatok

A jelen 187⁸/₉ tanév folyama alatt letett alap- és állam-
 vizsgálatok eredménye a következő :

1878. évi szeptember 1-től 1879. jun. hó végéig :

Letette az	Nyilvános ren- des joghallgató	Ministeri enge- dély folytán	küntetéssel	egyhangulag v. szótöbbs	nem	felfüggesztett	összesen
Első alapvizsgálatot	38	7	4	34	2	5	45
Második alapvizsgálatot	32	5	10	24	2	1	37
Államtudományi államvizsg	10	7	4	18	—	1	23
Jogtud. államvizsgálatot	21	3	3	20	—	1	24
Főösszeg	107	22	21	96	4	8	129

IX. A tanárok és az általuk előadott tantárgyak átnézete.

A tanárok neve	Tanító hivatali minőség	T a n s z a k m a A †-tel jegyzettek specialkollegiumok A *-gal jegyzettek publicumok	Előadási ny.	Heti órák száma	Észrevétel
Dr. Hoványi Lajos	Igazgató s ny. r. tanár, h. ügyvéd	<i>Az I. félévben :</i> Törvénykezési eljárás † Csődeljárás † Telkkönyvi eljárás <i>A II. félévben :</i> Váltó s keresk. jog Törvénykezési eljárás	I	5 2 2 6 5	Szolgálati éveinek száma : 39 Azonkívül 183 ^{8/9} -ben is h. tanárként működött.
Dr. Kudelka József	ny. r. tanár, h. ügyvéd	<i>Az I. félévben :</i> Jogbölcseészet Büntető jog <i>A II. félévben :</i> Jogbölcseészet Büntető jog	II	5 5 5 5	Szolgálati éveinek száma : 32
Dr. Kürthy János	ny. r. tanár	<i>Az I. félévben :</i> Politika Encyclopaedia † Alkotmány bizto- sítékai * Módszertan <i>A II. félévben :</i> Magyar közjog † Kir. szék betöltése † Vármegyei szerkezet	III	5 2 2 1 6 2 2	Szolgálati éveinek száma : 13 (Azonfölül négy évig segédtanár s nyolcz évig tisztviselő volt.)
Dr. Bozóky Alajos	ny. r. tanár képesített egyetemi magántanár	<i>Az I. félévben :</i> Római jog (institutiók) † Római jogtört. <i>A II. félévben :</i> Római jog (pandekták) * A köteles részről † Római örökjog	III	8 2 8 1 1	Szolgálati éveinek száma : 11 (Azonfölül 1 ^{1/2} évig a m. k. helytartó tanácsnál és a közoktatási m. k. miniszteri-umnál, mint fogalmazó gyakornok szolgált)

A tanárok neve	Tanító hivatali minőség	T a n s z a k m a A †-tel jegyzettek specialkollegiumok A *-gal jegyzettek publicumok	Előadási ny.	Heti órák száma	Észrevétel
Dr. Sipos Árpád	ny. r. tanár képesített egyetemi magántanár, hites köz- és váltó ügyvéd	<i>Az I. félévben</i> Magyar magánjog Osztrák magánjog *A közkeresményről <i>A II. félévben:</i> Magyar magánjog † Oszt. örök jog † Bányajog	r	5 6 1 5 2 2	Szolgálati éveinek száma : 8.
Dr. Molnár Imre	ny. r. tanár képesített egyetemi magántanár	<i>Az I. félévben:</i> Nemzetgazdászat Pénzügytan <i>A II. félévben:</i> M. pénzügyi törvé- nyek † Tételes nemzet- közi jog * A földhitelről	a	8 3 5 3 1	Szolgálati éveinek száma : 7. (Azonfölül három évig segédtanár volt.)
Dr. Személyi Kálmán	ny. r. tanár képesített egyetemi magántanár	<i>Az I. félévben:</i> M. közigazgatási jog † Művelődéstörténet <i>A II. félévben:</i> Osztrák-magyar bi- rodalom statist. † Statisztika elmélete † Közigazgatási jog	y z	5 4 6 2 3	Szolgálati éveinek száma : 5. (Azonfölül egy évig segédtanár volt.)
Dr. b. Roszner Ervin	helyettes tanár, képe- sített egyetemi magántanár	<i>Az I. félévben:</i> M. alkotmány és jogtörténet Egyházi jog <i>A II. félévben:</i> Európai jogtört. Egyházi jog	a	7 4 5 4	Szolgálati éveinek száma : 3.
Dr. Lukács János	magántanár megyei főorvos	<i>A II. félévben:</i> † Törvényszéki or- vostan	m	3	Szolgálati éveinek száma : 7.
Dr. Nemes Imre	képesített egyetemi magán- s főreáltanodai ny. r. tanár	<i>Az I. félévben:</i> Bölcsészettört. <i>A II. félévben:</i> † Ethika † Logika		1 3 1	Szolgálati éveinek száma : 5.

X. A joghallgatók statisztikai átnézete.

Évfolyam		A kötelezett gyűmök óra száma	A tanulók száma	Anyanyelv szerint				Vallás szerint					A vizsgák eredm.			Tanpénz		Az ösztöndíjasok száma	Az ösztöndíjak összes mennyi- sége o. é. frtokban					
				magyar	román	német	szerb	lengyel	római kath.	gör. kath.	gör. keleti	helv. hitv.	ágost. hitv.	másé vallású	vizsga nélkül	fizetők	mentesek							
																	¹ / ₁			¹ / ₂				
				képesítettett			képesített																	
Első félév	Első évfolyam	17	26	25	1	—	—	—	6	1	1	9	2	7	—	—	—	—	21	1	4	—	—	
	Második évfolyam	18	34	30	4	—	—	—	16	2	3	4	2	7	—	—	—	—	31	1	2	3	315	
	Államtudományi tanfolyam	16	35	28	7	—	—	—	15	5	3	8	—	4	—	—	—	—	29	3	3	2	210	
	Jogtudományi tanfolyam	17	19	16	3	—	—	—	5	2	1	4	2	5	—	—	—	—	16	1	2	1	105	
F ő ö s s z e g		68	114	99	15	—	—	—	42	10	8	25	6	23	—	—	—	—	97	6	11	6	630	
Második félév	Első évfolyam	13	25	24	1	—	—	—	6	1	1	8	2	7	4	7	—	—	14	20	1	4	—	—
	Második évfolyam	16	31	27	4	—	—	—	16	1	3	2	2	7	8	8	—	—	15	28	1	2	3	315
	Államtudományi tanfolyam	16	33	26	7	—	—	—	14	5	3	7	—	4	4	7	1	—	21	27	3	3	3	239,4
	Jogtudományi tanfolyam	16	20	17	3	—	—	—	5	2	1	4	2	6	1	6	—	—	13	17	1	2	1	105
F ő ö s s z e g		60	109	94	15	—	—	—	41	9	8	21	6	24	17	28	1	—	63	92	6	11	7	659,4

Származás szerint volt:

Abaujmegyei 1, Aradmegyei 5, Bácsmegyei 3, Baranya megyei 1, Békésmegyei 10, Beregmegyei 1, Biharmegyei 69, Hajdumegyei 5, Jászkunszolnok megyei 1, Kolozsmegyei 1, Krassómegyei 2, Liptómegyei 1, Pestmegyei 3, Sárosmegyei 3, Szabolcsmegyei 3, Szathmármegyei 5, Temesmegyei 2, Torontálmegyei 1. Összesen 116.

XI. Specialcollegiumok.

A lefolyt tanév első felében 6 tanár tartott hetenkinti 17 órában 9 specialcollegiumot, melyeket 207 joghallgató látogatott, a másik félévben pedig 7 tanár hetenkinti 24 órában 12 specialcollegiumot, melyeket 280 joghallgató látogatott.

Ezen specialcollegiumokata a következő táblázat tünteti föl:

A tanár neve	Az előadás tárgya A *-gal jegyzettek ingyenesek	Heti óra szám	Hall- gatók száma
Első félév.			
Bozóky	Római jogtörténet	2	10
Hoványi	Csődeljárás	2	21
"	Telekkönyvi eljárás	2	23
Kürthy	Az alkotmányok biztosítékairól	2	5
"	*A jog és államtudományok módszertana	1	15
Sipes	*A közkeresményről	1	52
Személy	Művelődéstörténet	4	27
"	A statistika elmélete	2	52
Nemes	*Bölcsészettörténet.	1	2
Második félév.			
Bozóky	Római örökjog	1	25
"	*A köteles részről	1	30
Kürthy	A kir. szék betöltéséről	2	8
"	A vármegyei szerkezetéről	2	6
Molnár	Tételes nemzetközi jog	3	15
"	*A földhitelről	1	44
Sipos	Bányajog	2	22
"	Osztrák örökösödési jog	2	21
Személy	Közigazgatási jog	2	30
Lukács	Törvényszéki orvostan	2	10
Nemes	Ethika	2	34
"	Logika	2	35

XII. Az akadémiai könyvtár.

Az akadémiai könyvtár úgy a tanári kar, mint a joghallgató ifjuság által a lefolyt tanév alatt is sűrűen használtatott.

Az idei gyarapodás a következő :

A) V é t e l utján beszerezettek a következő művek :

1) Zimmermann, Wunder d. Urwelt, 2) Philos. Bibliothek 4 k., 3) Kletke, Medicinalgesetzgebung 2 k., 4) Jogtudományi Közlöny 1878, 5) Studien üb. öest-ung. Unionsrecht 1863, 6) Korponay, Abaujmegye monografiája, 7) Hinschius, Kirchenrecht II. 8) Budapesti szemle 4 k. 9) Encyclopaedie d. gesamt. Unterrichtswezens XI. 10) Századok 1878-ra, 11) M. Könyvszemle 1878-ra, 12) Zeitschrift f. ges. Staatswissenschaften 1878-ra, 13) Allg. Bibliografie 1878-ra, 14) Gerichtssaal XXX. 15) Zeitschrift f. Rechtsgeschichte XIII. 16) Die neue Gesellschaft 1878. 17) Archiv f. kath. Kirchenrecht 1878. 2 k. 18) Jahrbücher f. Dogmatik XVI. 19) Verhandlungen des 14. deutschen Juristentages, 20) Apáthy, Nemzetközi jog, 21) Szerencs János, 1839-i országgyűlési jegyzetek, 22) Kerékgyártó, Művelődéstörténet, 23) Schwicker, Statistik von Ungarn 1877. 24) Contzen, Gesch. der socialen Frage, 25) Oppenheim, Natur des Capitals 1868, 1874. 2 k. 26) Zeulmann, Creditanstalten, 27) Jäger, Fortbildung des Bodenkredits, 28) Doveri, Instituzioni 2 k. 29) Korbuly, Közjog 1878. 30) Szalay, Városaink, 31) Bischof, National Oekonomie, 32) Kautz, Nemzetgazdaságtan, 33) Mühlbrecht, Uebersicht der ges. staats u. rechtsw. Literatur, 34) Mohl, Ministerverantwortlichkeit, 35) Rittner, Oest. Eherecht, 36) Holtzendorff, Encyclopaedie der Rechtswissenschaft 2-te Aufl. 37) Mill Stuart, Logika, 38) Duncker, Ó-kor 2 k. 38) Windscheid, Zur Lehre des code Napoleon, 39) Lehnert, Um die Erde, 40) Balázsovich, Kisebb polg. peres ügyekbeni eljárás, 41) Literarische Berichte aus Ungarn 1878-ra, 42) Maislis, Igazságügyi utmutató, 43) Kassay, Uj magyar büntető törvény, 44) Zlinszky, Kisebb polg. peres ügyekbeni elj. 45) Mudron, Felvidék, 46) Büntető törvény. 47) Enyiczkey, Örökösödési jogunk, 48) Németh, Gyámság és gondnokság, 49) Ballagi, földrajz III. kt. 50) Bamberger, Socialismus, 51) Verdikt der Thatsachen, 52) Mayer, Ung. Strafrecht, 53) 1878-ki rendeletek tára, 54) Meynert, Kriegswesen der Ungarn, 55) Rolfus, Kirchengeschichtliches II. 56) Közigazgat. döntvények, 57) Allemand, Traité du mariage 2 k. 58) Duchesne, Du mariage, 59) Girard, Des nullités, 60) Jaques, Etude sur la jurisdiction civile, 61) Minier, Précis historique du droit francais, 62) Oudot, Droit de famille, 63) Tissot, Le mariage, 64) Bonne, Le projet de reforme du code de procédure, 65) Pilastre, Du mariage (Thèse pour

le doctorat), 66) Staat, die bürgerl. Gesellschaft, 67) Walker, Staatsrecht, 68) Horváth, Kereszténység története, 69) Lányi, M. egyháztörténelem 2 k. 70) Rónai, Nemz. nevelésünk, 71) Zlinszky, Jogorvoslatok, 72) Jenaer Literaturzeitung 1876. és 1877. évf. 2 k. 73) Magyar tud. akademia könyvkiadó vállalata (folyt.) 5 k.

B) A j á n d é k o k : A m. tudományos akademiától : 1) Blair Hugo, Rhetorikai leczkék, 2) Budenz, Magyar-ugor szótár, 3) Természettudományi értekezések VII. 4) M. t. akademia értesítője X. XI. 5) Nyelvtudományi értekezések VI. 6) Matematikai értekezések IV. V. 7) Történelmi értek. VII. 8) Nyelvtudományi közlemények XII. XIII. 9) Akad. évkönyv XII. XIV. XV. 10) Történelmi tár XXV. 1878. 11) Archivum Rákócziánum VI. 12) Anjou-kori okmánytár I. 13) Akadémiai almanach 1878-ra, 14) Pesty, A szörényi bánság I. III. 2 k. 15) Régi magyar költők tára I. 16) Magyar országgyűlési emlékek V. 17) Erdélyi országgyűlési emlékek III. A bécsi akademiától : 1) Archiv f. oest. Gesch. 56-ik köt. 2) Denkschriften d. Kais. Akad. d. Wiss. 27. és 28. k. 3) Sitzungsberichte Bd. 88, 89, 90 u. 91. 4. k. 4) Register zu den Bdn 71—80, A m. főrendiháztól : 1) M. főrendiház naplója 1875. II. 2) Ugyanannak jegyzőkönyve, 3) Irományok VI, VII, VIII, IX, X. k. 1878, 5 k. A képviselőháztól : 1) 1875. jegyzőkönyv, 2) Irományok I—XXIX. k. (1875-ki o.gyül.) 29 k. 3) Jegyzőkönyvek I—III. 3 k. 4) Napló I—XVIII. 18 k. 5) Jegyzőkönyvi tartalommutató 3 k. Az orsz. statist. hiv.-tól : 1) Statistikai közlemények I—III, V—VII. évf. 6 k. 2) Statistikai évkönyv II. és III. évf. 2 k. 3) Az 1870-ki népszámlálás. Dr. Mutschenbacher urtól : Mutschenbacher, Váltóeljárás 1877. Dr. Bozóky Alajos urtól : „Nagyvárad“ cz. napilap 1878-ra II. Dr. Hoványi Ferencz urtól : „Pesti Napló“ pol. napilap 1878. II-ik felére. Dr. Sipos Árpád urtól : 1) Heinke, Lehenrecht 1812. 2 k. 2) Daempf, Magánjog és tárgya 1877. 3) Takács, Váltójog 1877. 4) Kiss, Végrendeleti alakok 1876. 5) Molnár, Birálati észrevételek 1877. 6) Polg.törvénykez rdtartás, 7) Mutschenbacher, Váltóeljárás 1877. 8) Pachmann, Kirchenrecht 1865. 2. k. 9) Bozóky, Jogi személyekről 1870. 10) Báttaszéki, Magánjogi törvénykönyv 1874. 11) Lamartine, Histoire de la revolution 1849. 2 k. 12) Függelék a polg. tvkez. rdtartáshoz 1869. 13) Jogakademiák története 1873. 14) Zlinszky, Váltóeljárás 1878. 15) Udvardy, Egyházjog 1846. 16) Bozóky, Biztosítási ügyről, 1868. 17) Felsőmagyarorsz. muzeum-egylet évkönyve 1874. 18) Mudrony, Magy. közt. bank 1879. 19) Károly, Szépészeti képzés 1874. 20) Lugossy, Socialis kérdés 1870. 21) Csengery, Történelmi tanulmányok 1857. 22) Csengery, Magyar szónokok 1851. 23) Értekezések a jog- és államt. köréből 1871. Dr. br. Roszner Ervin urtól : 1) De La Mennais,

Affaires de Rome 1837. 2) Gyurits, A keresztes hadak története 1853. 3) Dahlmann, Gesch. der engl. Revolution, 1844. 4) Toldy, Irodalmi arcképek 1856. 5) Rigel, der 7 jährige Kampf auf der pyræn. Halbinsel 1819. 6) Keresztury, Comp. descriptio eppatus M.-Varadiens, 7) Mansi, Epitome doctrinae canonicae 1765. 8) Ilen King, Ceremonien der orient. Kirche 1773. 9) Salagius, De statu ecclesiae pannon. 1777. 10) Benkő, Milkovia 1781. 11) Engel, Coll. univ. iuris canonici 1717. 12) Italus ad Febronium de statu eccl. 1773. 13) Antifebronianus vindicatus 1772. 14) Regulae iuris canonici 1776. 15) Knorr, bünt. jog. 16) Montalembert, Szabad egyház a sz. államb. Dr. Nogáll János urtól: Szent Halmok, Dr. Neumann Armin urtól: Kereskedelmi törvény.

Az idei gyarapodás: 246 köt. 649 frt 90 kr. értékben hozzáadva az 187⁷/₈-ki kötettszámot és értéket 5932 " 13367 " 54 " " s így akönyvtár állása az 187⁸/₉ tanév végén 6178 köt. 14017 frt 44 kr. értékben.

XIII. Ösztöndíjak.

Ösztöndíj a következő joghallgatók részére u. m.

A második évfolyamból:

Beöthy László, Alapy féléti 210 frttal, adományoztatott 1873. apr. 22. 10534. sz. a.

Hoványi Gyula, váczai M. Terézia-féléti 300 frttal, adom. 1879. jan. 23. 548. sz. a.

Pajor Kálmán, M. Terézia-féléti évi 120 frttal, adom. 1873. apr. 22. 10534. sz. a.

Az államtudományi szaktanfolyamból:

Komlóssy László, Alapy féléti évi 210 frttal, adom. 1873. apr. 22. 10534. sz. a.

Lázár Zoárd, Fogarassy-féléti 29 frt 40 krral, adományoztatott a tanári kar által, minthogy ezen tanévben a kijelölés a jogakadémiai tanári kart illette.

Wallner Ödön, Alapy-féléti évi 210 frttal, adom. 1873. april. 22. 10534. sz. a.

A jogtudományi szaktanfolyamból:

Beöthy András, Alapy-féléti évi 210 frttal, adom. 1877. évi april. 2. 3638. sz. a.

Végzett joghallgató:

Ember József, Koháry-féléti 150 frttal, az 1878. jul. 31. 10813. sz. a. kelt engedély folytán.

XIV. Levéltári szemle.

A kar a lefolyt évben összesen 15 értekezletet tartott.
Az érdekesb levéltári okmányok a következők :

Levéltári szám	Idegen szám	T á r g y
322 187 ⁷ / ₈	16258. jun. 29.	A nm. vallás és közoktatási m. k. ministerium Biró Józsefnek 300 frtos ösztöndíját a szigorlati évre is engedélyezi.
323	14552. jun. 8.	Szabályrendelet a „Budapesti Közlöny“ben közléteendő hivatalos hirdetések tárgyában.
329	708 eln. jun 29.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium rendelete a mozgósítás tárgyában.
330	jul. 12.	Az 187 ⁷ / ₈ . évi Almanach felterjesztetik és szétküldetik.
331	—	Az 187 ⁸ / ₉ . tanév I. felére megállapított tanrend felterjesztetik.
332	—	Az 187 ⁸ / ₉ . tanévre megalakított alap- és államvizsgálati bizottságok megerősítése kéretik.
333	jul. 13.	Felterjesztés a magántanárok jutalomdíja tárgyában.
337	jul. 18.	Felterjesztés az iránt, hogy az alapvizsgálatok szabályszerű letételének idejéül június hó tüzessék ki és hogy az államvizsgálatoknál két tantárgyból is helye lehessen a felfüggesztésnek.
338	516. eln. jul. 13.	Szabályrendelet az alapítványi pénzeknek magyar arany-járadék kötvényekbe leendő befektetése tárgyában.
339	17058. jul. 19.	A nm. vallás és közoktatási m. k. ministerium megengedi az önképzőkör helyiségének fűtését az általány terhére. ha ez meghaladva nem lesz.
344	—	Az 187 ⁸ / ₉ . I. félévi tanrend helybenhagyatik.
346	jul. 28.	Dr. Mutschenbacher Viktor, pécsi jogtanár, „Magyar Váltóeljárás“ czimű munkájának egy példányát a könyvtárnak ajándékozza.

Levéltári szám	Idegen szám	T á r g y
347	17635 jul. 27.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium elfogadván Dr. Bozóky Alajosnak a könyvtárnoki állomásról való lemondását a könyvtárnokká megválasztott dr. báró Roszner Ervint e minőségben megerősíti.
350	19813. jul. 31.	A nm. vallás és közoktatási m. k. ministerium Ember József 150 frtos Koháry-féle ösztöndíját a szigorlati évre is engedélyezi.
351	aug. 14.	Nagym. Lipovniczky István 1. sz. püspök ur átirata, melyben a tanári kart az aug. 18-án Ő cs. és apost. kir. felsége születésnapja alkalmából tartandó Te Deum-ra meghívja.
354	19904. aug. 17.	Az 187 ^{8/9} évre megalakított alap- és államvizsgálati bizottságok megerősítetnek.
355	18631. aug. 13.	A magántanárok részére a szokásos jutalomdíj utalványoztatik.
358	aug. 24.	Jegyzőkönyv, mely a könyvtárnak az új könyvtárnok kezelésébe való átbotcsátásáról fölvetetett,
359	858. eln. aug. 12.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium leküldi a kiszolgált altisztek újabb jegyzékét.
360	802. eln. aug. 23.	Szabályrendelet a behívott hadköteles tisztviselők illetményei tárgyában.
8 187 ^{8/9}	517. eln. aug. 30.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium szabályrendelete a fegyvergyakorlatok alóli fölmentetés iránti eljárás tárgyában.
42	42. sept. 19.	A győri kir. jog és államtudományi kar a mozgósítottak érdekében tett felterjesztését átteszi pártolás végett.-- Pártoltatott.
58	okt. 4.	A nemzet vértanuinak emlékéért megörökítő bizottság meghívja a tanári kart és a joghallgató ifjuságot az okt. 5-én tartandó gyász isteni tiszteletre.
60	25747. okt. 1.	A nm. vallás és közoktatási m. kir. ministerium szabályrendelete a győri kir. jog és államtudományi karnak a nagy-

Levél- tári szám	Idegen szám	T á r g y
62	20656. sept. 7.	váradi által is pártolt felterjesztésére a mozgósítottak tárgyában. A nm. vallás és közoktatási ministerium leküldi a „szláv nyelv“-nek a budapesti m. k. t. egyetemnél megürült tanszékebetöltésére hirdetett pályázatot.
66	1068. eln. okt. 12.	A nm. vallás és közoktatási m. k. ministerium szabályrendelete a mozgósítottak polgári illetményei tárgyában.
67	13. sept. 5.	A budapesti egyetem rektora megküldi az egyetem nyomtatványait.
69	okt. 19.	A tanári kar részvétirata nagyméltóságú Trefort Ágost vallás és közoktatási m. k. minister urhoz Ervin fia halála alkalmából. (Lsd az Almanach 17 1.)
70	7077. okt. 15.	A nm. vallás és közokt. m. k. ministerium számvevősége az 187 ⁷ / ₈ -ik évi könyvtári számadást helyesnek találván, Dr. Bozók Alajos volt könyvtárnoknak a felmentvényt megadja
86 93.94	okt. 30. nov. 8.	Az ösztöndíjasok jegyzéke felterjesztetik. Az 187 ⁶ / ₇ és 187 ⁷ / ₈ évekről szóló zárjelentések fölterjesztetnek.
114	28293. nov. 16.	A nm. vall. és közokt. m. k. ministerium szabályrendelete a mozgósított joghallgatók utólagos fölvétele tárgyában.
132	decz. 12.	A tanári kar részvétirata ngos és ftdő Krausz G. László kir. tanácsos és nagyváradi-tankerületi főigazgató urhoz néhai Szentpétery Th. Károly főgymnasiumi igazgató elhunytá fölött. (Lsd az Almanach 17. lapját.)
134	1305. eln. decz. 12.	Szabályrendelet a katonakötelezettek fölmentetése tárgyában.
138	7076. decz. 18.	A nm. vallás és közoktatási m. k. ministerium számvevősége az 187 ⁷ / ₈ évről vezetett tandíjszámadást helyesnek találja.
139	decz. 22.	Ngos és ftdő Dr. Krausz G. László nagyváradi-tankerületi főigazgatónak válasza a tanári kar átiratára (L. 132. sz. a.)
146	decz. 24.	Fölterjesztés Dr. br. Roszner Ervin h. tanár végleges kinevezése tárgyában.

Levél- tári szám	Idegen szám	T á r g y
151	33649. dec. 29.	Szabályrendelet, melynek értelmében külföldi egyetemre távozó joghallgatók magyarországi ösztöndijukat elvesztik.
154	25657. dec. 8.	A nm. vall. és közokt. m. kir. ministerium a Gyertyánffy és Bartalus-féle „Négyes dalok“ című könyvet küldi a könyvtár részére.
156	33644. jan. 5.	A nm. vall. és közokt. m. k. minist. rendelete a mozgósított önkénytesek tárgyában.
157	135. jan. 7.	A képviselőház irodaigazgatója megküldi a képviselőház nyomtatványait.
165	jan. 29.	A II. félévre megállapított leczkerend felterjesztetik.
166	548. jan. 23.	A nm. vallás és közoktatási m. k. ministerium a kar felterjesztésére Hoványi Gyula II. évi joghallgatónak egy váczí M. Terézia-féle 300 frtos ösztöndíj adományoz.
177	2829. febr. 3.	A II. félévi leczkerend jóváhagyatik.
204	5. marc. 1.	Szalay Imre, közoktatási ministeriumi elnöki titkár, mint kiküldött ministeri biztos, a székesfehérvári kiállításnál leendő bemutatás végett felterjesztetni kéri a nagyváradi kir. jogakademia összes nyomtatványait. Összesen 17 db. beküldetik.
224	421. eln. márcz. 29.	A nm. vall. és közokt. m. k. ministerium a kiszolgált altisztek újabb jegyzékét küldi le.
232	6358. apr. 6.	A nm. vall. és közokt. m. k. ministerium rendelete a tanárok minősítvényi kimutatásának felterjesztése tárgyában.
236	572. apr. 17.	Nagym. Lipovniczky István 1. sz. püspök ur átírata, melyben a tanári kart és a joghallgató ifjuságot az Ó cs. és apost. kir. Felsőgeik ezüstlakodalma napján tartandó hálaadó isteni tiszteletre meghívja.
237	apr. 19.	A tanári kar hódoló felirata ugyanezen alkalomból. (Lsd az Almanach 14. l.)
238	apr. 23.	Dr. Hoványi Lajos igazgató ur levele ugyanezen alkalomból, (Lsd az Almanach 15. lapját.)

Levél- tári szám	Idegen szám	T á r g y
239	10511. apr. 20.	A nm. m. kir. vall. és közokt. ministe- rium leirata Dr. Hoványi Lajos ideig- lenes helyettesítése tárgyában. (Lsd az Almanach 14. lapját.)
243	apr. 30.	A helybeli építészeti hivatal átteszi az april 17-én dühöngött vihar által az akadémiai épület fedelén okozott kár helyreállításának költségvetését. — A 95 frt 88 kr. költség utalványozása kéretett.
249	máj. 10.	A tanári kar üdvözlő irata Dr. Wenzel Gusztáv egyetemi tanár urhoz 40 évi tanári jubileuma alkalmából. (Lsd az Almanach 16. lapját.)
253	máj. 19.	Átirat a központi választmány elnökéhez a választásra jogosult jogakadémiai tanárok bejelentése tárgyában.
254	máj. 19.	Dr. Hoványi Lajos igazgató ur jelenti, hogy hivatalát újból átvette.
255	máj. 20.	Dr. Wenzel Gusztáv válasza. (Lsd az Almanach 16. lapját.)
260	673. eln. máj. 24.	A nm. vall. és közokt. m. kir. ministe- rium leirata, melyben tudatja, hogy Ő cs. és apost. kir. Felsege a tanári kar hódoló feliratát legkegyelmesebben tu- domásul venni méltóztatott. (Lsd az Almanach 15. lapját.)
261	13610. máj. 22.	A nm. vall. és közokt. m. k. ministerium Bíró József ügyvédjelöltnek 210 frtos Alapy-féle ösztöndíját 1880. évi június végéig meghosszabbítja.
262	14133. máj. 29.	A nm. vall. és közoktatási m. k. mi- nisterium Dr. Hoványi Lajos igazgató urnak az általa az akademia számára felajánlott olajfestésü arczképekért el- ismerését fejezi ki.
266	774. eln. jun. 8.	A nm. vall. és közokt. m. kir. ministe- rium megküldi a jogi szakoktatás tár- gyában 1878. évi december havában összehívott tanácskozmány naplóját.
268	14208. jun. 4.	A nm. vallás és közoktatási m. k. mi- nisterium az akadémiai épület fedelén vihar által okozott kár kijavítására 95 frt 88 krt utalványoz.

Levél- tári szám	Idegen szám	T á r g y
269	—	A természetvizsgálók meghívása a f. évi Budapesten tartandó nagygyűlésre.
274	jun. 25.	Az 1879/80 tanév I. felére megállapított tanrend jóváhagyás végett felterjesztetik.
283	—	Az 1879/80 tanévre megalakított alap- és államvizsgálati bizottságok névsora megerősítés végett felterjesztetik.
284	jun. 29.	Az 1878/9 évi tandíjszámadás felterjesztetik.

Figyelmeztetés.

A beíratások és beiratások az 1879/80. tanévre f. évi sept. 1–8-ig történnek, mire nézve a joghallgató urak a szabályzat 47. és 48. §§-aira, a tandíjfizetés tekintetében pedig ugyanannak 19. és 20. §§-aira figyelmeztetnek.

A pót- és ismétlő vizsgálatok a két alapvizsgálatra nézve f. é. sept. 9-től 15-ig tartatnak, azontul az illetők csak különös ministeri engedély alapján bocsáthatók a vizsgálatra. A tanév ünnepélyes megnyitása sept. 16-ára tüzetik ki, a nyilvános előadások sept. 17-én kezdetnek meg.

Kelt Nagyváradon, 1879. jun. hó 30-án

Az igazgatóság.

